

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-710

27.9.2023

Eika Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Utrast mur – plutselig skade – utilstrekkelig/sviktende fundamentering?

Deler av sikredes forstøtningsmur raste ut den 27.2.23. Foretaket rekvirerte takstmann, som konkluderte med at utrasingen skyldtes underdimensjonerte steiner og sig i massene under steinmuren. Foretaket avslo krav om erstatning og viste til at skadeårsaken var utilstrekkelig/sviktende fundamentering og setninger i grunnen. Sikrede var uenig og anførte at før muren raste ut 27.2.23 var den helt fin. Nemnda kom til at selve utrasingen oppsto plutselig, men at unntaket for utilstrekkelig fundamentering kom til anvendelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for utrast mur.

Sikredes forsikring omfatter bl.a.:

4. HVILKE SKADER SOM ERSTATTES

(...)

Forsikringen omfatter plutselig og uforutsett skade ved:

(...)

4.13 ANNEN SKADE

OMFATTER

Annen skade på bygning og som ikke er nevnt i pkt. 4.2 – 4.11.

...

OMFATTER IKKE

(...)

Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montering.

Sikrede sendte melding til foretaket 1.3.23 om utrasing av steinmur mellom kommunal vei og plen 27.2.23. Foretaket rekvirerte takstmann som besiktiget skadene 6.3.23. Fra skaderapporten datert 7.3.23 hitsettes:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Forsikringstaker opplyser at hun om kvelden den 27.02.2023 fikk telefon fra naboen, som informerte om at deler av forstøtningsmuren i hennes hageanlegg hadde rast ut på veien til naboen.

På min befaring er det registrert kraftige skjevheter og buling samt utrast del av forstøtningsmuren. Muren er oppført i stablede natursteiner, og er om lag 1 ½ meter høy og rundt 20 meter lang. Muren har buede hjørner.

Muren er stablet uten noen form for synlig forankring av steinskiftene, kun løst plasserte steinblokker av varierende størrelser. Det er fylt masser bak forstøtningsmuren, før det er lagt et tynt jordlag med gressplen på toppen. Det er satt opp et lavt stakittgjerde av tre på det øverste steinskiftet.

Årsaken til at muren har rast ut skyldes etter min vurdering en kombinasjon av underdimensjonerte steiner som ikke har kunnet holde på jordpresset i fyllingen bak steinmuren, samt at massene under steinmuren sannsynligvis har seget. Det nederste steinskiftet har dermed fått skjevheter, noe som igjen har resultert i at steinene over har rast ut.

Årsak til ras skyldes etter min vurdering en kombinasjon av underdimensjonerte steiner, samt sig i massen under det nederste steinskiftet. Deler av muren som enda ikke har rast ut buler til dels kraftig, og står i falle for å rase ut i nær fremtid.

(...)

Skadeomfang

Deler av murens stablede steiner har rast ut og landet på naboens tilkomstvei like nedenfor. På min befaring er det registrert kraftig buling i den delen av muren som enda ikke har rast ut. Hele fremsiden av forstøtningsmuren buler, og det har oppstått enkelte store sprekkdannelser i steinskiftene ved de buede hjørnene.

(...)

Foretaket avslo krav om erstatning 7.3.23 under henvisning til at skaden ikke hadde skjedd plutselig. Etter foretakets oppfatning hadde steinene glidd ut over tid. I tillegg var det utilstrekkelig/sviktende fundamentering og setninger i grunnen som var hovedårsaken til skaden.

Sikrede påklaget foretakets avgjørelse 8.3.23 og viste til at skaden hadde inntruffet plutselig og uforutsett. Hun viste til at naboen kjørte forbi muren/huset hver dag og hadde derfor god oversikt. Det var naboen som så skaden den dagen, og sikrede fikk beskjed om utrast mur på kvelden. Takstmann var positiv på befaringen og uttalte at det virket som om det hadde skjedd plutselig.

Foretaket opprettholdt sitt standpunkt 9.3.23 og viste bl.a. til at:

Muren har rast i løpet av en dag, det er nok riktig, slik naboens din har sett. Men årsaken til at den har rast har ikke kommet plutselig.

(...)

At det har oppstått setninger i grunnen (sviktende fundamentering) kommer over tid, da grunnen endrer seg. Konstruksjonsfeil (underdimensjonert stein), dekkes ikke av forsikringen.

Sikrede påklaget avgjørelsen til foretakets kundeombud 12.3.23. Hun påpekte at foretaket kun viste til skaderapporten fra takstmannen. Han mente at skaden ikke var dekket av forsikringen. Dette var ikke noe takstmannen skulle ta stilling til. Sikrede vedla dom (LA-2014-164499) fra lovdata som gjaldt samme problemstilling. Foretakets kundeombud fastholdt avslaget 4.4.23.

Sikrede krever dekning for utgifter som følge av mur som har rast ut. Skaden inntraff plutselig og uforutsett. Før muren raste ut 27.2.23 var den helt fin. Kraftige skjevheter og buling er ikke årsaken til at muren har rast ut. Det er ikke riktig at muren ble bygget i år 2000. Takstmannens påstand om at muren ble bygget av underdimensjonerte steiner er ikke korrekt. Foretaket bør sende en ny takstmann til å se på skadene på muren.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at muren er rast ut uten at det foreligger noen ytre påvirkning. Utrasingen skyldes et samvirke mellom bruk av underdimensjonerte steiner, og at massene under steinmuren sannsynligvis har seget. Skadeårsaken er ikke omfattet av forsikringen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for sammenrasing av mur.

Sikredes forsikring omfatter "plutselig og uforutsett skade" men har unntak for:

Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montering.

Begrepet "plutselig" er ikke definert i vilkårene, men ordet plutselig betyr i utgangspunktet "momentant". Det kan imidlertid også bety "over natten". Lagmannsretten la i LG-2016-148681, jf. også LH-2023-848, til grunn at plutselig betyr at "noe skjer raskt i motsetning til hendelser som utvikler seg over tid, men formuleringen sier ikke noe om hvor raskt hendelsen må utvikle seg". I LA-2020-186926 kom lagmannsretten til at "skaden – i form av frostsprengning av flis som åpnet bygningen for vanninntrengning – oppsto i løpet av noen timer og innenfor et døgn". Skaden anses da å være "*plutselig*", *men dette angir ikke hvor lang tid som kan aksepteres før man ikke lenger regner skaden som plutselig*. Langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12-13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lengre tid, jf. f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-640. LH-2023-843 legger "dette til grunn" uten at spørsmålet kom på spissen i saken. Forsikringstaker opplyser at hun om kvelden den 27.2.23 fikk beskjed fra naboen om at deler av forstøtningsmuren i hageanlegget var rast ut på veien. Hun har videre forklart at muren var helt fin før den raste ut. Ut fra denne forklaringen skjedde utrasingen "plutselig".

Det følger imidlertid av pkt. 4.13 at forsikringen ikke omfatter skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montering. Den fremlagte skaderapporten angir at:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Forsikringstaker opplyser at hun om kvelden den 27.02.2023 fikk telefon fra naboen, som informerte om at deler av forstøtningsmuren i hennes hageanlegg hadde rast ut på veien til naboen.

På min befaring er det registrert kraftige skjevheter og buling samt utrast del av forstøtningsmuren. Muren er oppført i stablede natursteiner, og er om lag 1 ½ meter høy og rundt 20 meter lang. Muren har buede hjørner.

Muren er stablet uten noen form for synlig forankring av steinskiftene, kun løst plasserte steinblokker av varierende størrelser. Det er fylt masser bak forstøtningsmuren, før det er lagt et tynt jordlag med gressplen på toppen. Det er satt opp et lavt stakittgjerde av tre på det øverste steinskiftet.

Årsaken til at muren har rast ut skyldes etter min vurdering en kombinasjon av underdimensjonerte steiner som ikke har kunnet holde på jordpresset i fyllingen bak steinmuren, samt at massene under steinmuren sannsynligvis har seget. Det nederste steinskiftet har dermed fått skjevheter, noe som igjen har resultert i at steinene over har rast ut.

Årsak til ras skyldes etter min vurdering en kombinasjon av underdimensjonerte steiner, samt sig i massen under det nederste steinskiftet. Deler av muren som enda ikke har rast ut buler til dels kraftig, og står i fare for å rase ut i nær fremtid.

(...)

Ifølge rapporten skyldes utrasingen en kombinasjon av underdimensjonerte steiner som ikke har kunnet holde på jordpresset i fyllingen bak steinmuren, og at massene under sannsynligvis har seget. Etter pkt. 4.13 omfatter ikke forsikringen skade som skyldes jordtrykk og utilstrekkelig fundamentering. Underdimensjonerte steiner må anses å være utilstrekkelig fundamentering, som er angitt som unntak. Basert på skaderapporten er årsaken til utrasingen unntatt fra dekning. Sikrede har ikke fremlagt noen dokumentasjon som tilsier at denne rapporten er gal.

Sikrede anfører at foretaket må skaffe ny takstmann. Foretaket har ingen plikt til dette. Etter alminnelige bevisbyrderegler er det kravstiller som har bevisbyrden for at en skade er omfattet av forsikringen. Om sikrede mener den skaderapporten som foretaket har fremlagt er feil må sikrede sørge for ny takst.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).